	MINULÝ SEMESTR	TENTO SEM.
PŘEDMĚT	geometrie	totéž
CÍLE	opakování, rozšíření a organizace poznatků	totéž
NÁSTROJE	pravítko a kružítko 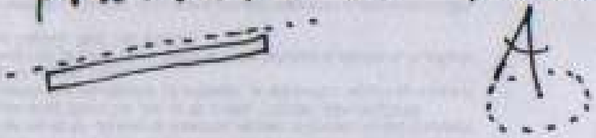	lineární algebra
PŘEDPOKLADY	$\emptyset$	lineární algebra!
VÝHODY	jednoduchost, představivost apod.	jednotný popis (vzhledem k dim), žádná představivost apod.
TYPICKÉ ÚLOHY	sestrojte - obecný průmět tělesa - průmět řezu - řez ve skutečné velikosti	spočítejte totéž

	MINULÝ SEMESTR	TENTO SEM.
ZÁKLADNÍ POJMY	bod, přímka, rovina	vektor
ZÁKLADNÍ VZTAHY	incidentnost, rovnoběžnost, shodnost apod.	lineární závislost, resp. nezávislost, skalární součin, apod.
ZÁKLADNÍ ÚLOHY	sestrojitelné veličiny	—
	průnik přímky a roviny	soustava lin. rovnic
	vzdálenost bodů	velikost vektoru
	obsah mnohoúhelníku (kvadratura)	determinant
	apod.	apod.

ZOBRAZENÍ	PROSTORY	ÚLOHY	VYMEZENÍ ALG.	POČÍTÁNÍ
projektivní	projektivní $\mathcal{P}$ (3)	polohové	$\mathcal{P} = \mathcal{A} \cup \{\infty\}$ pomocí $W \supset V$ 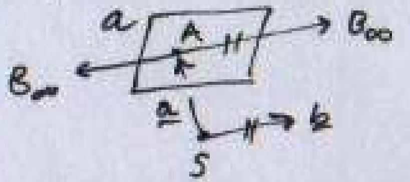	homogenní souřadnice 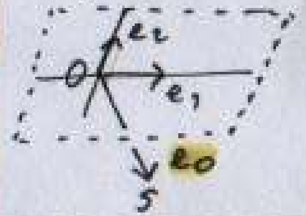
afinní	afinní $\mathcal{A}$ (1)		$\mathcal{A} \times \mathcal{A} \to V$ $A.$ $\cdot B$ … $\vec{AB}$ body … vektor	afinní souř. 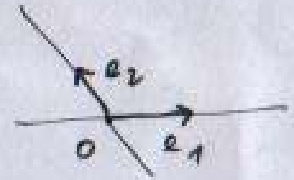
ekvi-afinní, podobná, shodná	eukleidovské $\mathcal{E}$ (2)	metrické	$\mathcal{E} = \mathcal{A}$ + skalární součin 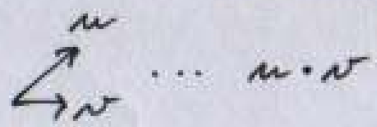 vektory … číslo	kartézské souřadnice 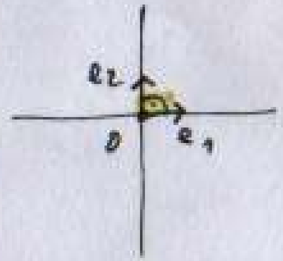

ROVNOBĚŽNOST

← typický afinní pojem

Def

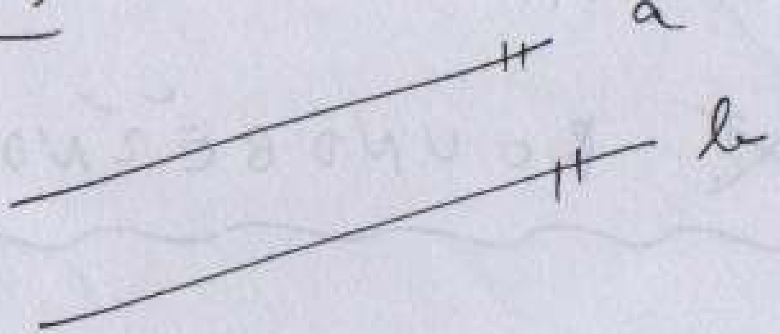

$a \parallel b$, pokud leží v jedné rovině

eukleid. (afinní)

a $\quad a \cap b = \emptyset$

charakterizace

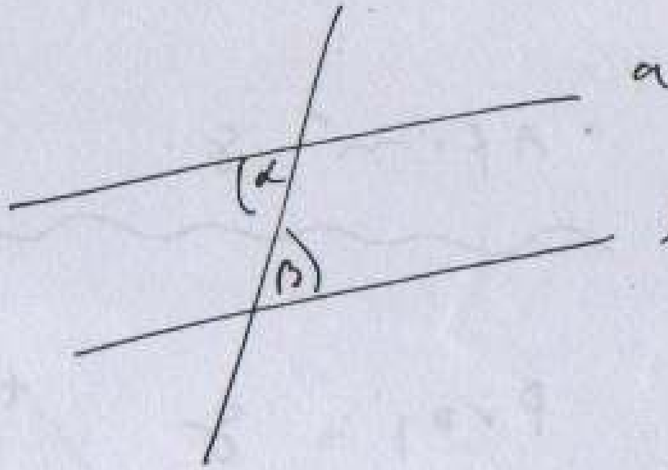

$a \parallel b \iff \alpha = \beta$

shodnost úhlů

char. bez shodnosti

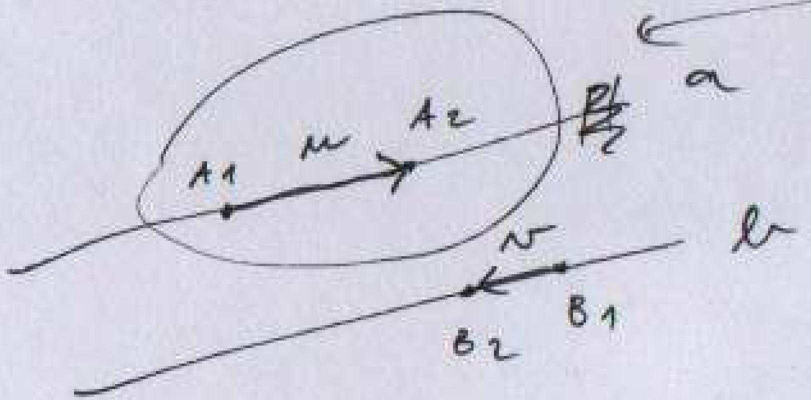

"afinní struktura" ...

$a \parallel b \iff u = \text{násobek} \cdot v$

lin. závislost vektorů

VEKTOROVÝ PROSTOR nad ℝ (*)

• komutativní grupa

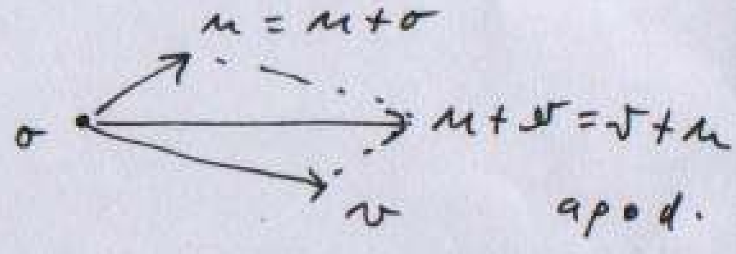

• na níž působí ℝ v souladu s

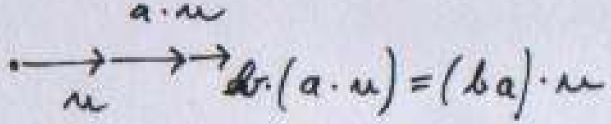

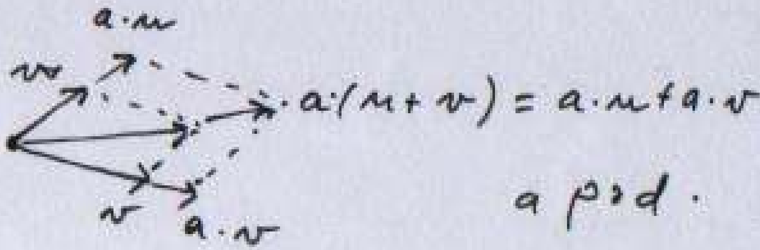

(*) v algebře stačí lib. těleso (např. ℚ)

pro geometrii potřebujeme ℝ kvůli

SPOJITOSTI!

(OPAKOVÁNÍ)

AFINNÍ PROSTOR se zaměřením V

= "vektorový prostor V bez význačného prvku $\vec{0}$"

= množina (bodů) na niž působí V ...
(jakožto grupa posouvání)

= množina (bodů) s přiřazením,
$\boxed{\alpha \times \alpha \to V}$ (dvěma bodům ... vektor)
které je kompatibilní se strukturou V:

osn. $\vec{AB} \in V$

$B \in a$

$A \in a$

---

píšeme taky:

"$\vec{AB} = B - A$"

$$\boxed{\dim a := \dim V}$$

kompatibilita:

(1) lib. $A \in a$, lib. $v \in V$

$\rightsquigarrow$ "koncový" bod B existuje a je jeden (tj. $\vec{AB} = v$)

$A \xrightarrow{v}$ "$B = A + v$"

(2) 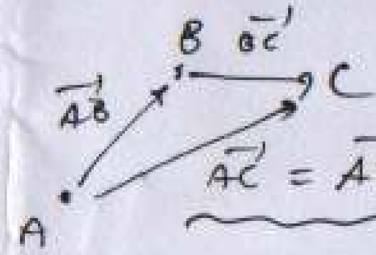 pro lib. $A, B, C \in a$

$$\underbrace{\vec{AC} = \vec{AB} + \vec{BC}}$$

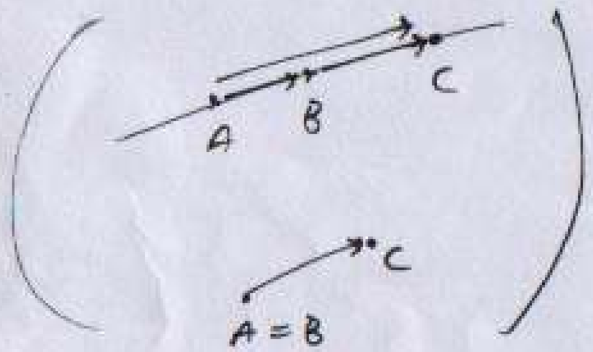

$\boxed{\text{PŘÍKLADY}}$ (další)

- $\boxed{\mathcal{A} = \mathbb{R}^n}$ $V = \mathbb{R}^n$ ← std. vekt. pr. dim n

$u = (u_1, u_2, \dots)$
$v = (v_1, v_2, \dots)$

$\underbrace{\qquad}$

$u + v = (u_1 + v_1, u_2 + v_2, \dots)$
$a \cdot u = (a u_1, a u_2, \dots)$

std. af. struktura:

$A = [a_1, a_2, \dots]$ lib
$B = [b_1, b_2, \dots]$

$\underbrace{\qquad}$

$\vec{AB} = B - A := (b_1 - a_1, b_2 - a_2, \dots)$

$\underbrace{\qquad}$

splňují (1) a (2)

$\Rightarrow$ af. prostor dim n

standardní

(2) $\vec{AC} \overset{?}{=} \vec{AB} + \vec{BC}$ pro lib. $A, B, C \in a$

$C = [c_1, c_2, \dots]$

$\vec{AC} = (c_1 - a_1, c_2 - a_2, \dots)$

$\vec{AB} + \vec{BC} = (b_1 - a_1, b_2 - a_2, \dots) + (c_1 - b_1, c_2 - b_2, \dots)$

$= (\cancel{b_1} - a_1 + c_1 - \cancel{b_1}, \dots)$

splněno ✓

---

(1) $\vec{AB} = u$ pro lib $A \in a$, $u \in V$?

$(b_1 - a_1, b_2 - a_2, \dots) = (u_1, u_2, \dots)$

$\Updownarrow$

$\boxed{\begin{array}{l} b_1 = a_1 + u_1 \\ b_2 = a_2 + u_2 \\ \vdots \end{array}}$ ← tímto je $B = [b_1, b_2, \dots]$ určen jednoznačně ✓

• $a = \{$ řešení <u>lineární</u> differenciální rovnice $y'' - 4y' + 5y = 10 \}$

$V = \{ \; ?\,? \; \}$

$ř_1, ř_2 \in a \rightsquigarrow ř_2 - ř_1 \in V$??

$\qquad\qquad \overrightarrow{ř_1 ř_2}$

odhalte af. struktura

$\Longrightarrow$ vyřešte rovnici : . . . .

$\rightsquigarrow$ obecné řešení

ob. řeš. homogenní rov.

$$y = 2 + c_1 e^{2x} \cos x + c_2 \cdot e^{2x} \sin x$$

$c_1, c_2 \in \mathbb{R}$ lib.

partikulární řešení

řád 2

$V = \{$ řešení homog. rovnice $y'' - 4y' + 5y = 0 \}$

$= \{ y = c_1 e^{2x}\cos x + c_2 e^{2x}\sin x \mid c_1, c_2 \in \mathbb{R} \}$

(vzhledem k std. operacím)

dim 2

$\check{r}_1, \check{r}_2 \in \mathcal{A} \rightsquigarrow \overrightarrow{\check{r}_1\check{r}_2} := \check{r}_2 - \check{r}_1$

skut. rozdíl funkcí

---

ověření (1) a (2)
uděláme chytřeji později … s. 15

- spec:

$\mathcal{A}$ = { primitivní funkce k funkci f }

= { řešení (lin) diff. rovnice $y' = f$ }

= { $y = F + c \mid c \in \mathbb{R}$ }

partik. řešení

ob. řeš. homog. rovnice $y' = 0$

⋮

dim 1

- $\boxed{\mathcal{A} = \{ \text{řešení soustavy } \underline{\text{lineárních}} \text{ (alg.) rovnic}}$ $\left.\begin{matrix} 2x_1 + x_2 = 3 \\ 3x_1 - x_3 = 4 \end{matrix}\right\}$

pro neznámé x_1, x_2, x_3

$$= \left\{ \begin{matrix} x_1 = t \\ x_2 = 3 - 2t \\ x_3 = 4 + 3t \end{matrix} \;\middle|\; t \in \mathbb{R} \right\}$$

$\therefore$ $\underline{\dim 1}$

$$= \left\{ \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 3 \\ 4 \end{bmatrix} + t \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \\ 3 \end{pmatrix} \;\middle|\; t \in \mathbb{R} \right\}$$

partikul. řeš.

obec. řeš. homog. soustavy

$$V = \left\{ \begin{matrix} 2x_1 + x_2 = 0 \\ 3x_1 - x_3 = 0 \end{matrix} \right\}$$

POSTŘEHY / POUČENÍ / . . .

Pro $\mathcal{A} = \{ \text{řeš. } \ldots \; y'' - 4y' + 5y = 10 \}$

$$= \Big\{ \underline{y = \underbrace{2}_{\text{jeden prvek } \mathcal{A}} + \underbrace{c_1 e^{2x} \cos x + c_2 e^{2x} \sin x}_{\text{zaměření } V}} \;\Big|\; \underbrace{c_1, c_2 \in \mathbb{R}}_{\dim 2} \Big\}$$

$\updownarrow$ ztotožnění se std. $\mathcal{A}' = \mathbb{R}^2$

$$\mathcal{A}' = \{ \underline{[c_1, c_2]} \mid c_1, c_2 \in \mathbb{R} \}$$

Přičemž "rozdíl v $\mathcal{A}$" odpovídá "rozdílu v $\mathcal{A}'$" !

(Tedy $\mathcal{A}$ je také afinní prostor . . . s. 12)

16

- "rozdíl v a" ... $\overrightarrow{\check{r}_1\check{r}_2} = 2 + c_1 \bigcirc + c_2 \bigcirc$

$$\check{r}_1 = 2 + c_1 \bigcirc + c_2 \bigcirc$$
$$\check{r}_2 = 2 + d_1 \bigcirc + d_2 \bigcirc$$

$$\check{r}_1\check{r}_2 = \check{r}_2 - \check{r}_1 = \cancel{2} + d_1 \bigcirc + d_2 \bigcirc - \cancel{2} + c_1 \bigcirc + c_1 \bigcirc$$
$$= (d_1 - c_1) \bigcirc + (d_2 - c_2) \bigcirc$$

ev

$\updownarrow$

- "rozdíl v a'" ...

$$\left.\begin{array}{l} C = [c_1, c_2] \\ D = [d_1, d_2] \end{array}\right\} \overrightarrow{CD} = D - C = (d_1 - c_1, d_2 - c_2)$$

OK